

Poikkeuksellinen säännöllinen työaika. Pelastuslaitos.

Dnro 6/2021, annettu 15.3.2021.

Aluehallintoviraston päätös kumottiin kahden lupaehdon osalta ja asia palautettiin aluehallintovirastoon.

Huom. Annettu liitepäätöksenä. Liitteitä ei ole mukana tässä päätöksen lyhennelmässä.

Oikaisuvaatimuksen tekijä: X:n pelastuslaitos

Vireille: 14.1.2021

Oikaisuvaatimuksen kohde: Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen päätös LSAVI/9958/2020, joka on annettu 15.12.2020 (liite nro 1).

X:n pelastuslaitoksen oikaisuvaatimus ja henkilöstön edustajien lausumat ovat työneuvoston päätöksen liitteinä (oikaisuvaatimus liite nro 2 ja henkilöstön edustajien lausumat liite nro 3).

TYÖNEUVOSTON PÄÄTÖS

Lounais-Suomen aluehallintoviraston tekemän päätöksen ehdot 4 ja 7 kumottiin ja asia palautettiin aluehallintovirastoon uudelleen käsiteltäväksi. Aluehallintoviraston tulee siirtää perusteluissa oleva koulutusaikaa koskeva ehto varsinaisiin lupaehtoihin. Aluehallintoviraston tulee, tämän päätöksen saatua lainvoiman, omasta aloitteestaan ottaa asia uudelleen käsiteltäväkseen.

Oikaisuvaatimuksen tekijän suostumuksella asia voidaan ottaa aluehallintovirastossa uudelleen käsiteltäväksi jo ennen kuin tämä päätös on saanut lainvoiman.

Päätöksen perustelut

Työaikalain (872/2019) 5 §:n 1 momentin mukaan säännöllinen työaika tulee järjestää enintään kahdeksaksi tunniksi vuorokaudessa ja keskimäärin enintään 40 tunniksi viikossa. Työaikalain 39 §:n 1 momentin mukaan aluehallintovirasto voi kuitenkin määräämillään ehdoilla myöntää luvan poiketa 5 §:n mukaista säännöllistä työaikaa koskevasta säännöksestä työssä, jota tehdään vain aika ajoin sen vuorokautisen työajan kuluessa, jona työntekijän on oltava valmiina työhön. Säädöstekstin mukaan poikkeusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että työntekijälle turvataan työaikalain 25 §:n mukaisten korvaavien lepoaikojen toteutuminen välittömästi työvuoron päättymisen jälkeen. Aluehallintovirastolla on siis oikeus myöntää poikkeus myös työaikalain 5 §:n mukaisesta viikoittaisesta työajasta. Poikkeuslupaviranomaisen toimivalta on voimassa olevan työaikalain mukaan työ- ja virkaehtosopimusosapuolten toimivaltaa laajempi, sillä työaikalain 34 §:n 4 momentin sanamuoto ei mahdollista viikoittaisesta työajasta toisin sopimista työ- ja virkaehtosopimuksin (ks. TN 1479-20).

Pelastuslaitos on vaatinut työneuvostoa muuttamaan lupaehtoa numero 4 siten, että keskimääräinen viikoittainen työaika on pituudeltaan 42 tuntia nyt luvassa myönnetyn 40 tunnin sijasta. Lisäksi pelastuslaitos pyytää muuttamaan lupaehtoa numero 7 niin, että ilmaisu ”aina vähintään” korvataan ilmaisulla ”pääsääntöisesti”. Mikäli näihin vaatimuksiin ei voida työneuvostossa suostua, on asia pyydetty palauttamaan aluehallintovirastoon uudelleen käsiteltäväksi.

Työneuvosto on palauttanut oikaisuvaatimusasiat 20/2020 ja 23/2020 aluehallintovirastoon, koska niissä ei ollut riittävästi perusteltu viikoittaisen keskimääräisen työajan rajaamista 40 tuntiin. Nyt käsillä olevassa päätöksessä on kysymys vastaavanlaisesta perustelujen suppeudesta.

Aluehallintovirasto on todennut perusteluissaan että ”(h)uomioiden ensihoitotyön kuormittavuus ja lupahakemuksen liitteenä olevista käyttöasteista ja työaikakirjanpidosta ilmenevä intensiivinen työtahti, aluehallintovirasto ei pidä perusteltuna pidentää työaikalain 5 §:n mukaista keskimääräistä 40 tunnin enimmäisviikkotyöaika hakemuksessa kuvatussa ensihoitotyössä”.

Mainittu perustelu ei anna riittävästi informaatiota lupaharkinnan sisällöstä, ja näin ollen lupaehdon numero 4 sisältö tulee harkita aluehallintovirastossa uudelleen.

Edelleen on huomattava se, että lupaehdon numero 7 mukaan ”24 tunnin työvuoroa tulee seurata aina vähintään 72 tunnin pituinen vapaajakso ja sitä tulee edeltää vähintään 24 tunnin pituinen vapaajakso. Työnantajan tulee huolehtia, että työvuorojen pituus huomioiden lepoaika on riittävä palautumiseen. Korvaava lepoaika on annettava välittömästi työvuoron päättymisen jälkeen.”

Päätöksen perusteluissa sallitaan kuitenkin koulutuksen sijoittaminen lupaehdossa tarkoitettuun lepoaikaan. Perustelujen mukaan ”(a)luehallintovirasto on katsonut mahdolliseksi järjestää 8 tunnin koulutus 24 tunnin jälkeen silloin, kun se on rasittavuudeltaan ja turvallisuudeltaan toimistotyöhön verrattavaa. Kysymyksessä ei tällöin ole saman operatiivisen työn jatkaminen. Satunnaisen koulutuksen järjestäminen 2.12 selvityksessä kuvatulla tavalla voidaan näin sallia, mutta lepoajat on muutoin toteutettava lupaehtojen mukaisesti.”

Aluehallintovirasto voi myöntää poikkeuksia työaikalain 39 §:n 1 momentin mukaan vain määräämillään lupaehdoilla. Lupaehdot on kirjattava päätökseen yksiselitteisesti. Nyt aluehallintovirasto on kuitenkin luonut lupaehtoja päätöksensä perusteluosassa eikä lepoaikaan sijoittuvasta koulutuksesta ole lainkaan nimenomaista lupaehtoa. Perusteluissa sallittu koulutuksen sijoittuminen työvuoron jälkeiseen lepoaikaan on kirjattava lupaehtoihin.

Työneuvosto harkitsee oikeaksi kumota lupaehdot numero 4 ja 7 ja palauttaa asian käsittelyn aluehallintovirastoon, jonka tulee harkita luvan sisältö edellä mainituilta osin uudelleen.

Siltä osin kuin on kysymys lupaehdossa 7 olevan ”aina vähintään” –ilmaisun muuttamisesta kuulumaan ”pääsääntöisesti”, työneuvosto viittaa päätöksessä dnro 8/2020 lausumaansa. Sen mukaan lupaehdot on kirjattava täsmällisesti eikä niissä näin ollen voida käyttää lähtökohtaisesti tai vastaavia ilmaisuja.

Sovelletut lainkohdat

Hallintolain (434/2003) 45 § sekä 49 g §:n (581/2010) 1 momentti.

Työaikalain (872/2019) 5 ja 25 § sekä 39 §:n 1 momentin 1 kohta.

Päätös on yksimielinen ja se perustuu puheenjohtaja Ahtelan sekä jäsenten Hjelt, Ilveskivi, Nyysölä ja Rautio mielipiteeseen.